

YIKILAN DÜNYAMIZIN EKSİK KALAN HARCİ: “DEĞERLER”

Eskilerden kalma, zaman üstü, insana ışık tutacak, tavsiye niteliğinde bir söz vardır: “*Kem âlât ile kemâlât olmaz.*” Yani, bozuk, kötü, yanlış aletle, doğru eser ortaya çıkmaz veya da amaca ulaşılmaz. Varlıklar alemi içerisinde hayata anlam katan, karşısına çıkan şeylerin farkını fark edip **değer**lendiren tek varlık insan. İnsanoğlu sahip olduğu akıl gücünü elde ettiği bilgi ile birleştirip, bilgiden bilgi üretebilen, üretmiş olduğu bilgiyi proje haline getirdikten sonra, iradesiyle birleştirip eyleme dönüştürerek kendi hayatını kendi inşa edebilen tek varlık. Bu donanımı sayesinde insanoğlu, bilimi, kültürü, medeniyeti hayatımıza kazandırmış oluyor.

İnsanlık tarihi incelendiğinde, insanoğlunun inşa ettiği hayatın dönem dönem farklılıklar gösterdiği görülür. Kendi elleri ile imar ettiği hayatı, onun bazen cehennemi bazen de cenneti olmuştur. Diğer bir ifade ile hayatı cennet yapan da insan, cehenneme çeviren de. Peki insan ister mi hayatının zindan olmasını? Tabii ki istemez. Mesele istemekte değil, istemeyi bilmekte. İnsan bilgiden yoksun kalınca cahillik ortaya çıkıyor. Cehalet insanın yakasına yapışınca da insan **değersiz**leşiyor. Her ne kadar insan, üstün yeteneklerle donatılarak yaratılsa da, sadece bu, onu **değerli** yapmıyor. Onu **değerli** yapan şey; sahip olduğu yetenekleri, bilgiyle beceri haline getirip eyleme dönüştürerek eser ortaya çıkarmasıdır. İnsanın **değeri** ortaya çıkardığı güzel eserleri ile ölçülür. Güzel eser ise, doğruyu düşünen akıl (akl-ı selim), temiz ve samimi kalp (kalbi-i selim), devamlı güzeli hayal eden duygularla (zevk-i selim) hayat bulur. Bu donanımlara sahip insanın bakışı doğru, sözü manalı, eylemi kaliteli, doğal olarak eseri de **değerli** olur. Bir şeyin ederi, pahası, karşılığı, bedeli, kıymeti anlamlarına gelen “**değer**” aslında insanın akıl gücüyle bilgisinin birleşmesi sonucunda ortaya çıkardığı anlam kararıdır. İnsanoğlu hayatındaki tercihlerini bu sayede gerçekleştirir. Bir şey güzel, doğru, faydalı ... ise onu alıyor, çirkin, yanlış, zararlı... ise ondan uzaklaşıyor. İşte, hayatın kalitesi de burada ortaya çıkmış oluyor. İnsanın seçimlerinde doğru kararı vermesi, seçmeyi kolaylaştıran, farkları belirleyip netleştiren bilgisi sayesinde gerçekleşiyor. Ne istediğini bilmeyen, ihtiyacını kendisi belirlemekten aciz, kârını zararını hesap edemeyen, vermiş olduğu kararların zaman doğrultusunda nasıl şekilleneceğini öngörmekten aciz insanların dünyası, onların felaketi haline geliyor. Ya da duygularını, düşüncelerini, istek ve arzularını kontrol edemeyen kendi olamamış bireyler topluluğunun inşa ettiği hayatın sonu hep hüsrana oluyor.

Sözün özü; mutluluk ülkesini inşa etmek isteyen insan, önce kendini inşa etmekten başlamalıdır. Kendini bilmeyen, gücünün ve değerinin farkına varamayan (cahil) insan, bozuk alet gibidir. Hayatın tecrübî bilgisini elde etmiş eskilerin dediği gibi, nasıl ki bozuk aletle

harika eserler meydana getirmek mümkün değilse, kendi özünü keşfedememiş cahil insanlar eliyle de mutluluk ülkesi inşa edilmiyor. İçinde bulunduğumuz dünyanın problemi de bu olsa gerek.

Dünden daha zenginiz ama gözümüz gönlümüz aç, doymuyoruz.

Dünden daha fazla imkanlara sahibiz ama sorunlarımız daha çok, baş edemiyoruz.

Dünden daha fazla bilgiye sahibiz ama hayatlar anlamsız.

Dünden daha fazla yaşam aracımız var ama yaşamaya zamanımız yok.

Dünden daha güvenilir kanunlar inşa ettik ama karar verenlerin vicdan fireni bozuk.

O zaman soralım, bu hayatı biz niçin inşa etmiştik? Bunca gayret bunca çaba boşuna mı? Bizim hayallerimizi gerçekleştireceğimizi zannederek inşa ettiğimiz dünyamız, farkında olmadan cehennemimiz oldu. Peygamber öncesi cahiliye toplumu gibi, birbirimizi yiyip hayatımızı cehenneme çevirmek için yarışır olduk. Cehaletin eseri sosyal hattaki kaos ortamı bizi sıkboğaz edince de geriye dönüp “Biz nerede hata yaptık?” gibi, basit, anlamsız sığ sorularla cevaplar aramaya çalışıyoruz. Kendini bilen insan, tarih neden var, sorusunun cevabını da bilir. Bu sorunun cevabını bilmeden gelecek inşa ettik. Sonuç:

Arabaları son model yaptık, sürücüleri kural tanımaz ilkel kafalı magandalar oldu.

Evleri akıllı yaptık, içinde aileler bilinçsiz.

Modern çarşı pazar yaptık, esnaf ahlaktan vicdandan yoksun.

Çağdaş mühendisler yetiştirirken, inşa ettikleri şehirler başımıza yıkıldı.

Son model hastaneler yaptık, dertler hem çoğaldı hem çaresiz kaldık.

Modern statlar inşa ettik, taraftarlar holigan oldu.

İnşallah anlarınız bir gün:

Kalitesiz insanlarla mutluluk ülkesinin inşa edilemeyeceğini,

Hayatımızın merkezine insanı ve insanlığı yerleştirmedeğimiz müddetçe kaybetmeye mahkum olacağımızı,

İnsana değer vermenin, değerli insan yetiştirmenin hayata kalite katacak tek yol olduğunu,

Değersiz insanların, değerlerden yoksun inşa ettikleri dünyanın, başımıza yıkılacağını,

“Kem âlât ile kemâlât olmaz” sözünün, mutluluk ülkesinin inşasında ne kadar “DEĞER” li bir söz olduğunu...